

*BESZÁMOLÓ
SAJÓSZENTPÉTER VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
2020. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK
ELLÁTÁSÁRÓL*

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
1. A gyermekek védelmének rendszere	3
2. Demográfiai adatok	4
3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása	5
3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	6
3.2 Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása	7
3.3 Kiegészítő pénzbeli ellátás	10
3.4 Gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés	10
3.5 Önkormányzati rendelet alapján önként vállalt pénzbeli és természetbeni ellátások	13
4. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások	14
4.1. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat célja, szakmai feladatai	14
4.1.1. A veszélyeztettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése	15
4.1.2. A veszélyeztettség megszüntetése	16
4.1.3. A családok szociális helyzetének javítása, adományok közvetítése	17
4.1.4. Tanácsadás, hivatalos ügyekben való segítségnyújtás	17
4.1.5. Prevenációs és szabadidős szolgáltatások	18
4.1.6. Környezettanulmány készítése	18
4.1.7. Tájékoztatás	18
4.1.8. Adatok a Szolgálat 2020. évi működéséről	19
4.2. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020. évi szakmai tevékenységének összegzése	20
4.3. A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása	21
5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések	22
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása	22
6.1. A gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2020. évben	22
6.2. A bűnelkövetés okai:	23
7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok:	24

Bevezetés

Tisztelt Polgármester Úr!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

E célok elérése érdekében a törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogai érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmét biztosító, pénzben és természetben nyújtott, valamint személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, az ellátások finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, továbbá a gyermekvédelmi gondoskodás egyes formáit, fő szabályait és a gyámügyi igazgatás szervezetét.

A törvény végrehajtását a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet szabályozza.

A Gyvt. szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

1. A gyermekek védelmének rendszere

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint jogszabályban meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- az otthonteremtési támogatás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása
- gyermekek átmeneti gondozása

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás
- utógondozói ellátás
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

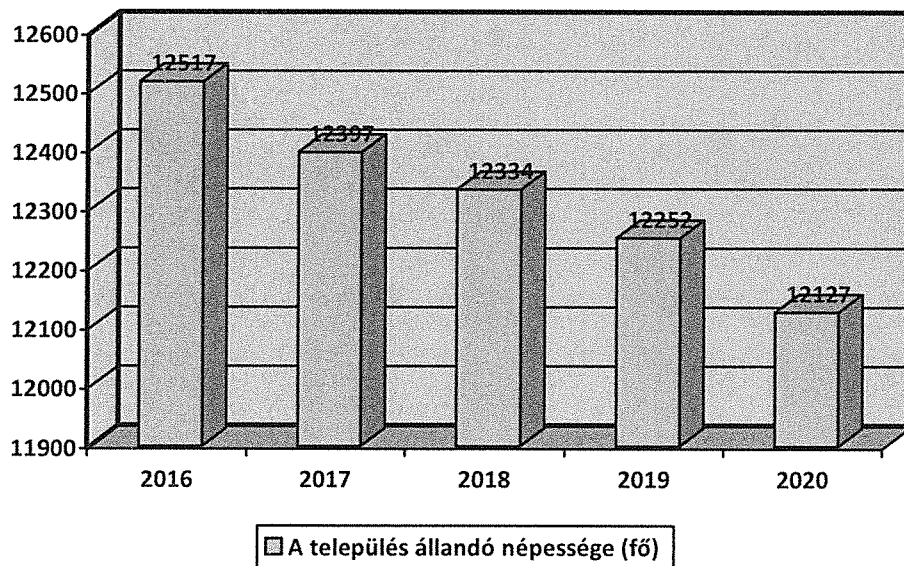
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása
- védelembe vétel
- családbafogadás
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- nevelésbe vétel
- nevelési felügyelet elrendelése
- utógondozás elrendelése
- utógondozói ellátás elrendelése
- megelőző pártfogás elrendelése

A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatalok intézeti ellátása. A fiatalok javítóintézeti neveléséről külön törvény rendelkezik.

Tárgyévben a járási hivatalok feladatkörét képezték egyebek mellett a védelembe vétellel, iskoláztatási támogatás szüneteltetésével, gyermekelhelyezéssel, gyermektartásdíjjal, otthonteremtési támogatással, kiskorú házasságkötésének engedélyezésével, gyámsági, gondnoksági, valamint vagyonkezeléssel kapcsolatos ügyekben történő eljárás. A települési önkormányzat hatáskörébe tartozóak a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint ellátások.

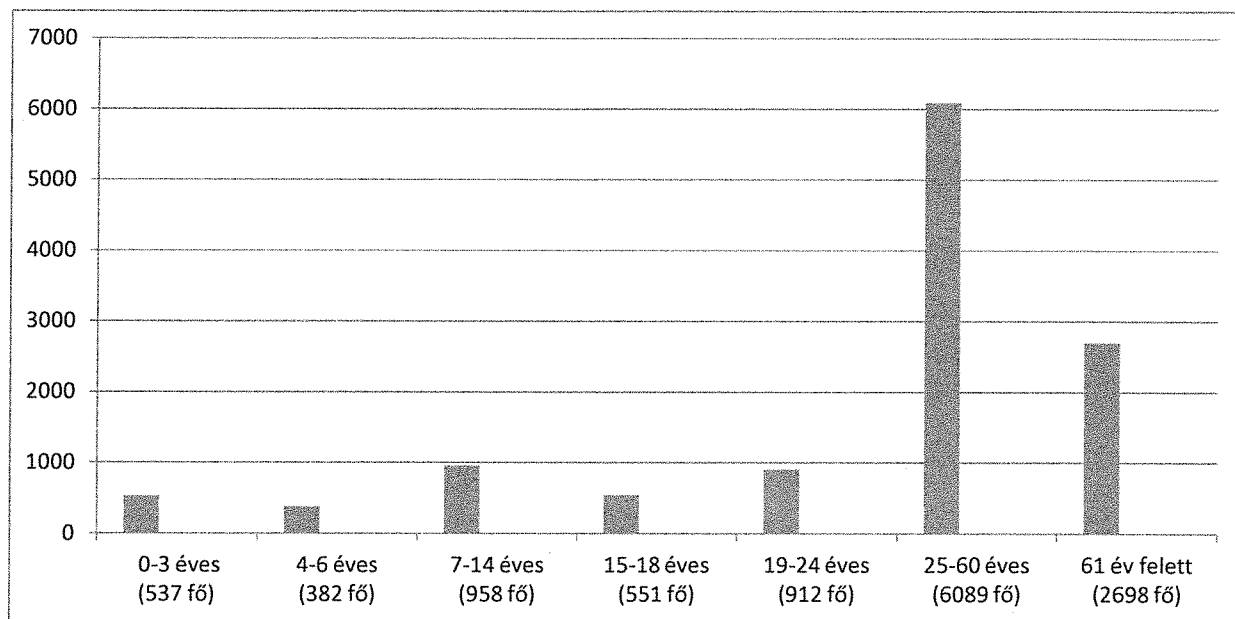
2. Demográfiai adatok

A település demográfiai mutatói

A város állandó népességének száma 2020. december 31. napján 12.127 fő volt. Az előző évhez viszonyítva a lakosság száma 125 fővel csökkent.

Lakosság számának alakulása korcsoportonként

A fenti adatokból megállapítható, hogy a 0 – 18 éves korosztály száma az állandó népességben belül 2428 fő volt, amely az előző évhez képest (2431 fő) 3 fővel csökkent.

3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása

A Gyvt. alapján az önkormányzat által kötelezően nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása,
- pénzbeli ellátás,
- gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés.

Jelentős változás a Gyvt.-ben 2016. január 1. napjától, hogy külön alcímként került szabályozásra a **gyermekétkeztetés**, részletezve az intézményi, az ingyenes és kedvezményes intézményi és a **szünidei gyermekétkeztetés** feltételeit.

A Gyvt, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) felhatalmazása alapján megalkotott **önkormányzati rendelet alapján önként vállalt pénzbeli és természetbeni ellátás:**

- rendkívüli települési támogatás,
- lakhatást segítő települési támogatás,
- hallgatói támogatás
- szünidei gyermekétkeztetés

3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult - a törvényben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés (2016. január 1. napjától – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetés) igénybevételére,

- évente kétszer alapösszegű pénzbeli támogatásra, és
- külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményekre (ingyenes tankönyv, a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának alapja, a közműfejlesztési támogatás és védendő fogyasztói státusz megállapítása).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek alapösszegű támogatásának összege 6.000,- forint, míg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek emelt összegű támogatásra jogosultak, melynek összege 6.500,- forint. Mindezek alapján 2020-ban a fentiek szerinti pénzbeli támogatás formájában nyújtott ellátásra a költségvetésből a pótigényekkel együtt összesen 6.235.000,- Ft került kifizetésre augusztus és november hónapokra az alábbi megoszlásban:

2020	Alapösszegű támogatásban részesülők száma (fő):	Alapösszegű támogatás összege összesen (6000Ft/fő):	Emelt összegű támogatásban részesülők száma (fő):	Emelt összegű támogatás összege összesen (6500Ft/fő):	Tárgyhónapban kifizetett összes támogatás összege (Ft)
Augusztus	182	1 092 000	320	2 080 000	3 172 000
Pótigény	0	0	4	14 000	14 000
November	155	930 000	323	2 099 500	3 029 500
Pótigény	0	0	3	19 500	19 500
Összesen:	337	2 022 000	650	4 213 000	6 235 000

Ez az adat tartalmazza azoknak a nagykorúvá vált gyermekeknek a támogatását is, akik saját jogon részesülnek kedvezményben.

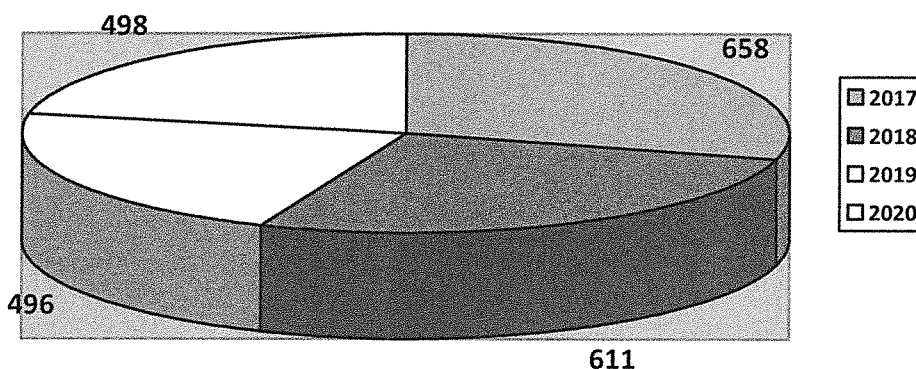
Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

❖ nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, és 23. életévét nem töltötte be, vagy
❖ felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, feltéve, hogy a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. A kifizetett összeg 100%-ban állami finanszírozású.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása jövedelemhatárhoz – 2020-ban az öregségi nyugdíjminimum legkisebb összegének (továbbiakban: nyugdíjminimum) 135%-hoz (38.475,-Ft), egyes kivételes esetekben 145%-hoz (41.325,-Ft) – kötött, továbbá a család vagyoni helyzetét is vizsgálni szükséges.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről elmondható, hogy a településünkön ez a legtöbb család által igénybevett támogatási forma.

Az alábbi grafikonon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának alakulását figyelhetjük meg az elmúlt négy évben:

2020. december 31-én összesen **498** gyermek volt jogosult a kedvezményre, melyből 21 nagykorú személy saját jogán igényelte meg a támogatást. Az adatokból jól látható, hogy a támogatásban részesülők száma csökkenést mutat.

3.2 Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A fentiekben ismertetett „klasszikus” kedvezményen kívül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődően kerülhet sor a **hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet** megállapítására a 2013. szeptember 1. napjától hatályos szabályozás szerint.

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése értelmében **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül **egy fennáll:**

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb **alapfokú iskolai végzettséggel** rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti **aktív korúak ellátására jogosult** vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző **16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott** személy,
- a gyermek **elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei**, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában (továbbiakban: IVS) szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben (az IVS alapján településünkön három szegregátum található: Belvárosi rész /Daru, Gyöngyvirág, Csurgai utcák/, Semmelweis u., Bercsényi u., Somogyi u. által határolt terület és a Fecskeszög)vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A. § (2) bekezdése értelmében **halmozottan hátrányos helyzetű**

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a Gyvt. 67/A. § (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll,**
- a **nevelésbe vett** gyermek,
- az **utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló** fiatal felnőtt.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló eljárás a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tekintetében illetékességgel rendelkező települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik. A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg **kérelemre** – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásával kapcsolatos **nyilvántartás** vezetése 2013. szeptember 1. napjától a jegyző feladata.

A települési önkormányzat jegyzője a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatát, a határozat jogerőre emelkedését követő öt napon belül tájékoztatásul megküldi annak a bölcsődének, nevelési-oktatási vagy felsőoktatási intézménynek, ahol a gyermek bölcsődei ellátásban részesül, vagy amellyel a gyermek (nagykorúvá vált gyermek) óvodai, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban áll.

Településünkön 2020. december 31-én **498 gyermek** részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ebből **328** gyermek részére kezdeményezték a hátrányos helyzet/halmozottan hátrányos helyzet megállapítását. A **328** gyermek közül **69** gyermek esetében hátrányos helyzet, **259** gyermek esetében pedig halmozottan hátrányos helyzet megállapítására került sor.

A hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó 2020. évi adatokat az alábbi táblázat mutatja be:

Megnevezés	Tárgyévi adatok	12.31-én jogosultak	A 12.31-én jogosultak korcsoportonkénti megoszlása				
			0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 -
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (Rgyvk) részesülők	496	498	60	86	241	90	21
Rgyvk-ben részesülők közül HH/HHH megállapítását kérők	328	329	40	52	154	66	17
Megállapított HH száma	69	70	12	15	33	8	2
Megállapított HHH száma	259	259	28	37	121	58	15

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a köznevelés területén biztosított kedvezmények, támogatások, illetve jogosultságok:

Óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés

A **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek, tanulók iskolai sikeressége érdekében óvodai fejlesztő programot, valamint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést (Integrációs Pedagógiai Rendszer) kell szerveznie az óvodának, iskolának. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: együttnevelés, egyéni tanulástámogatás a tanulók számára, a szülőkkel való kapcsolattartás, intézményfejlesztés. A programokról az óvodákban, iskolákban lehet tájékozódni.

Arany János Tehetségdonozó Program. Arany János Kollégiumi Program és Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program

Az Arany János Tehetségdonozó Program, az Arany János Kollégiumi Program és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program az érettségi megszerzéséhez és a felsőfokú tanulmányok folytatásához szükséges felkészüléshez, a sikeres szakmaszerzéshez nyújt tanulási, szociális, egészségügyi támogatást **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű**, valamint rászoruló tanulók számára kollégiumi elhelyezéssel. Az Arany János Tehetségdonozó Programnak és az Arany János Kollégiumi Programnak előkészítő évfolyama is van, ezek a programok 5 évesek. Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program 3 éves. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: tehetségszolgálat, egyéni fejlesztési és tanulási tervek kialakítása, pályaválasztás segítése, tanulmányi versenyeken, kulturális és sportrendezvényeken való részvétel, szociális hozzájárulás biztosítása. A 8. évfolyamos tanulók pályázat útján jelentkezhetnek a programokba, a pályázatokat az Emberi Erőforrások Minisztériuma jelenteti meg minden év szeptemberében (a programokról tájékozódni lehet az alábbi honlapokon: www.kormanyv.hu/ Emberi Erőforrások Minisztériuma/Köznevelésért Felelős Államtitkárság; www.aitp.hu; www.aikp.hu; www.aikszp.hu)

Útravaló Ösztöndíj program

Az Útravaló Ösztöndíjprogram célja egyfelől a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének **elősegítése**, másrészt a természettudományos érdeklődésű tanulók **tehetségdonozása**. Az előbbi cél támogatása az Útravaló Ösztöndíjprogram **esélyteremtő alprogramjai** keretében történik.

Az **Út a középiskolába** alprogram célja a tanulók felkészítése érettségire adó középiskolában való továbbtanulásra; az **Út az érettségihez** alprogram a középiskola sikeres befejezéséhez segíti hozzá a tanulókat; az **Út a szakmához** alprogram a szakiskolai tanulók tanulási nehézségeinek leküzdéséhez járul hozzá; az **Út a diplomához** alprogram célja a hátrányos helyzetű hallgatók felsőoktatási esélyegyenlőségének javítása, felsőfokú tanulmányaik megkezdésének támogatása. A programokba történő jelentkezés pályázati úton történik, a pályázati felhívások a <http://www.emet.gov.hu/felhivasok> honlapon találhatóak.

Az alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása

Minden esetben ingyenes a **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.

A lemorzsolódás megelőzését szolgáló rendelkezések

A **halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló esetében a tankötelezettség magántanulóként történő folytatásához az iskola igazgatójának be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét. Fizetési hátrálék miatt a **hátrányos helyzetű** tanuló tanulói jogviszonya, kollégiumi tagsága nem szüntethető meg.

Iskolai felvétel

Az oktatási esélyegyenlőség javításának érdekében, ha a településen több általános iskola működik, az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, előnyben kell részesítenie a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat**. A középfokú iskola a felvételi vizsgák befejezése után rangsorolja a jelentkezőket, a rangsorolás során az azonos eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a **halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat**.

3.3 Kiegészítő pénzbeli ellátás

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdése és 20/B. §-a alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt - tartásra köteles - hozzátartozó havonta az öregségi nyugdíj legkisebb összege 22 %-ának megfelelő mértékű pénzbeli ellátásra jogosult, ha nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

2020-ben nem került sor kiegészítő pénzbeli ellátás megállapítására.

3.4 Gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés

Városunkban a gyermekétkeztetés intézményes keretek között történik.

A Gyvt. 2016. január 1. napján hatályba lépett módosítása szerint [21/B. § (1) - (2) bekezdése] „az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen** kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj **50%-os normatív kedvezményével** kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Településünkön a Sajószentpéteri Kossuth Lajos Általános Iskola két tagiskolával, a Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos óvoda két tagóvodával működik.

Óvodában, bölcsődében és az iskolában szervezett kedvezményes étkeztetésben részesülők számának alakulása

2020. évi átlaglétszám (A Városgondnokság könyvelési csoportjának nyilvántartása alapján)

ÓVODÁK	MÓRA F. U. (átlaglétszám)	KÖZPONTI (átlaglétszám)	SEMMELWEIS (átlaglétszám)	ÓVODÁK ÖSSZ. (átlaglétszám)
Ingyenes	43	42	47	132
Fizetős 50%	–	–	–	–
Fizetős 100%	–	7	2	9
Összesen:	43	49	49	141

BÖLCSŐDE (átlaglétszám)	
Ingyenes	13
Fizetős 50%	–
Fizetős 100%	4
Összesen:	17

ISKOLÁK	KOSSUTH (átlaglétszám)	HUNYADI (átlaglétszám)	MÓRA (átlaglétszám)	ISKOLÁK ÖSSZ. (átlaglétszám)
Ingyenes	79	49	104	232
Fizetős 50%	33	5	5	43
Fizetős 100%	74	26	1	101
Összesen:	186	80	110	376

2020. évi szünidei gyermekétkeztetés

A 2020. évi szünidei gyermekétkeztetés a Gyvt. 21/C. §-a, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátásokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm.rendelet 13. §-a, 13/A. §-a és 13/B. §-ai, a gyermekek napközbeni ellátásáról szóló 1/2011. (I.24.) önkormányzati rendelet, a Képviselő-testület e tárgyban hozott

- a 2019/2020. tanév ingyenes őszi, téli és tavaszi szünidei gyermekétkeztetés nyersanyagnormájának meghatározásáról szóló 204/2019. (IX.26.) határozata,
- a 2019/2020. tanév ingyenes tavaszi szünidei gyermekétkeztetés kettő munkanapra történő megszervezésének feltételeiről szóló 208/2019. (IX.26.) határozata,
- a 2020/2021. tanév ingyenes őszi és téli szünidei gyermekétkeztetés nyersanyagnormájának meghatározásáról szóló 90/2020. (IX.24.) határozata,
- a 2020/2021. tanév ingyenes őszi szünidei gyermekétkeztetés öt munkanapra történő megszervezésének feltételeiről szóló 91/2020. (IX.24.) határozata,

- a 2020/2021. tanév ingyenes téli szünidei gyermekétkeztetés hét munkanapra történő megszervezésének feltételeiről szóló 92/2020. (IX.24.) határozata,
- a 2020/2021. tanév ingyenes téli szünidei gyermekétkeztetés hat munkaszüneti napra történő megszervezéséről szóló 93/2020. (IX.24.) határozata,

valamint a Sajószentpéter Város Polgármesterének

- a 2020. évi nyári szünidei gyermekétkeztetés feltételeinek meghatározásáról szóló 54/2020. (IV.23.) határozata,
- a 2020. évi nyári szünidei gyermekétkeztetés feltételeinek meghatározásáról szóló 54/2020. (IV.23.) határozat módosításáról szóló 114/2020. (VI.4.) határozata

alapján került lebonyolításra.

A Gyvt. alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, a kizárólag rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére pedig ingyenesen biztosíthatja. Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időszaka a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott

- őszi, téli és tavaszi szünetben a nappali rendszerű intézmények - bölcsőde, óvoda, iskola - zárvatartásának időtartama alatt valamennyi munkanap,
- a nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanap a nappali rendszerű intézmények - bölcsőde, óvoda, iskola - zárvatartásának időtartama.

Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés természetbeni ellátásként nyújtott déli meleg főétkezés, amely a tavaszi szünet időszakában az étel kiszállításával, a nyári, őszi és téli szünet időszakában elvitellel volt biztosított a Sajószentpéteri Közétkeztetési Nonprofit Kft. székhelyéről.

A Képviselő-testület 2016-ban meghozott döntései nyomán 2020-ban a szünidei gyermekétkeztetés a törvényben előírt jogosult kör, azaz a hátrányos helyzetű gyermekek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek mellett a sajószentpéteri állandó lakóhellyel, vagy bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű oktatásban résztvevő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára is biztosítva volt mind az évközi (őszi, téli, tavaszi), mind a nyári szünetben. Emellett az önkormányzat a téli szünetben a tanítási szünet időtartamára eső munkaszüneti napokon hideg élelmiszer csomagot biztosított a sajószentpéteri állandó lakóhellyel, vagy bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező 1-8. évfolyamon nappali rendszerű oktatásban résztvevő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek, valamint az óvodai nevelésben részesülő és az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű oktatásban résztvevő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

2020-ban az önkormányzat „a települési önkormányzatok szociális feladatainak egyéb támogatása” normatíva terhére a **tavaszi szünetben 2 munkanapon**, a **nyári szünetben összesen 43 munkanapon**, az **őszi szünetben 5**, míg a **téli szünetben 7 munkanapon** biztosított ingyenesen déli meleg főétkezést, illetve a téli szünetben további **6 munkaszüneti napon hideg élelmiszer csomagot** a fentiekben meghatározott jogosult kör számára.

2020-ban a szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítása során a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleit, törvényes képviselőit két ízben írásban tájékoztattuk a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, módjáról, időtartamáról és helyszínéről, valamint minderről külön értesítettük a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek szüleit, törvényes képviselőit

is. Ezen kívül a szünidei gyermekétkeztetés megkezdése előtt a helyben szokásos módon (honlapon, Sajtó Tv-n keresztül) és az intézményeken keresztül is felhívtuk erre a jogosultak figyelmét. A beérkezett kérelmek, nyilatkozatok feldolgozása során megvizsgáltuk, hogy a szünidei gyermekétkeztetés megkezdése előtt, illetve legalább az azt megelőző 30. napon fennállt-e a gyermek jogosultsága. 2020-ban a szünidei gyermekétkeztetést igénybevevők számát az alábbi táblázat mutatja be:

	SZÜNIDŐ TÍPUSA	JOGOSULTSÁG JOGCÍME				összesen (fő)
		hátrányos helyzetű (fő)	halmozottan hátrányos helyzetű (fő)	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult (fő)	szünidei felügyelet (fő)	
1	tavaszi	22	190	74	–	286
2	nyári	30	205	55	–	290
3	őszi	25	137	51	–	213
4	téli - meleg ebéd	47	186	61	–	294
	- hideg csomag	39	155	62	–	256

3.5 Önkormányzati rendelet alapján önként vállalt pénzbeli és természetbeni ellátások

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét, hogy a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel egyéb pénzbeli és természetbeni támogatásokat állapíthasson meg.

Az Szt. pedig az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy a képviselő-testület a helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt, melynek típusait, megállapításuk, kifizetésük, folyósításuk, valamint felhasználásuk ellenőrzésének szabályait rendeletben határozza meg.

A szünidei gyermekétkeztetés kapcsán már ismertetett önként vállalt természetbeni ellátás mellett a hivatkozott jogszabályok alapján alkotta meg a képviselő testület a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló 3/2015. (II.27.) önkormányzati rendeletét.

A képviselő testület 2020. szeptember 24. napján tartott ülésén a 3/2015. (II.27.) rendeletét hatályon kívül helyezte és megalkotta a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló 20/2020. (IX.28.) önkormányzati rendeletet.

A rendeletekben meghatározott támogatások közül a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére megállapítható **rendkívüli települési támogatás** alkalmas a gyermeket nevelő családok támogatására, de közvetetten a **lakhatási/lakásfenntartási támogatás** is betölti ezt a szerepet. 2016-ban került bevezetésre az ún. **hallgatói támogatás**, mely szerint egyszeri pénzbeli támogatás állapítható meg - a tanulmányokkal kapcsolatos költségek csökkentéséhez - annak a 18. életévét betöltött fiatal felnőttnek, aki felsőoktatási intézményben nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, 25. életévét még nem töltötte be és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a korábbi szabályozás szerint a 300%, a jelenlegi szabályozás szerint a 400%-át. A támogatás összege hallgatónként 30.000.-Ft, melyet az önkormányzat évente egy alkalommal, a kérelem benyújtását követő hónap 5. napjáig folyósít.

2020-ban összesen 13 fő részesült hallgatói támogatásban, összesen 390.000,- Ft összegben.

4. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

4.1. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat célja, szakmai feladatai

A Sajószentpéteri Területi Szociális Központ és Bölcsőde Család- és Gyermekjóléti Szolgálata az ellátási területén élő szociális, életvezetési és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, valamint a krízishelyzetbe került egyének és családok számára nyújt segítő szociális alapszolgáltatást. Az alapellátás önkéntes, melynek keretében a családsegítők szociális segítő tevékenységet végeznek.

A hatósági intézkedésekkel (védelembé vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, gyám kirendelés, családbafogadás) kapcsolatban a családsegítők - felkérésre - szintén feladatokat látnak el.

A feladatellátását meghatározó jogszabályok:

- Gyvt. 39. §-a,
- Szt. 64. §-a.

Célja az egyének és családok életvezetési képességének megőrzése, fejlesztése, a problémák kialakulásának megelőzése, kiváltó okok feltárása, krízishelyzetek kezelése, a veszélyeztetettségi tényezők megszüntetésére törekvés a szociális munka eszközeinek, módszereinek, valamint a szociális szakember készségeinek alkalmazásával.

Feladatai:

- A gyermekkel és családjával végzett szociális segítő munkával elősegíti a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását.
- Megállapodást köt az alapellátás keretében önként vállalt együttműködésre.
- Családsegítéssel a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésére törekszik a családi konfliktusok megoldásának elősegítésével, a család működési zavarainak helyreállításával, életvezetési tanácsok adásával.
- Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsot ad, vagy az ehhez való hozzájutást megszervezi.
- A klienseket tájékoztatja a törvényben és a helyi rendeletben szabályozott szociális ellátások igénybevételeinek lehetőségeiről.
- A válsághelyzetben lévő várandós anyát támogatja, segíti, megfelelő tanácsokkal látja el.
- Prevenációs és szabadidős programokat szervez.
- Hivatalos ügyeket intéz.
- Kezdeményezi az egészségügyi ellátások, és pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.
- Működteti a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert, szervezi a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködést.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a fentiekén túl:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,

- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a jogszabályban szabályozott zárt adatkezelés kötelezettségét,
- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- elvégzi az adminisztrációs feladatokat.

4.1.1. A veszélyeztettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Sajószentpéteren a jelzőrendszer tagjai:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, különösen a védőnői szolgálat, a házi orvosok, a házi gyermekorvosok,
- bölcsőde,
- köznevelési intézmények és szakképző intézmény,
- pedagógiai szakszolgálat,
- rendőrség,
- pártfogó felügyelői szolgálat.

A jelzőrendszer munkájának szervezése, koordinálása a Szolgálat feladata. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással is együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

2020. évben a Covid-19 járvány, valamint az ennek kapcsán bevezetett veszélyhelyzeti intézkedések, szabályozások jelentős hatással voltak a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységére, a mindennapi feladatellátásra, a jelzőrendszer működésére, a közösen végzett munkára.

A Szolgálat koordinációs tevékenysége kapcsán szakmaközi megbeszélések lebonyolítására, esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezésére, személyes, valamint telefonon történő és elektronikus konzultációkra került sor. A jelzőrendszeri működés, a közös munka éves értékelése a jelzőrendszeri tagok által előzetesen beküldött írásos tájékoztatás, valamint az előző évi intézkedési terv elemzése alapján készült el.

2020. évben 2 szakmaközi tanácskozást tartott a Szolgálat, melynek témái voltak:

- A jelzőrendszer 2019. évi működésének értékelése.
- Aktualitások.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a jogszabályi előírásoknak megfelelően 2020-ra vonatkozóan elkészítette az intézkedési tervet, amely a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetésére, valamint a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítására irányuló célkitűzéseket, konkrét feladatokat tartalmazott (csellengő program, szórakozóhelyek késő esti ellenőrzése, köznevelési intézményekbe kihelyezett konzultációk, adományok folyamatos közvetítése, prevenciók céljával szabadidős, bűnmegelőzési programok szervezése). A célcsoport a 0-18 éves korosztály.

A kialakult pandémiás helyzet jelentős hatással volt a megfogalmazott feladatok teljesíthetőségére, az intézkedési tervben szereplő programok/feladatok egy része nem, más része a tervezettnél kevesebb alkalommal valósult meg.

Az intézkedési tervet a jelzőrendszer tagjai többnyire részletesnek, hasznosnak, átláthatónak, célirányosnak, célcsoportra szabottnak ítélték meg, a tervezhető/ütemezhető feladatok segíthették volna a megvalósítást.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal és az egymással való munkakapcsolatot a jelzőrendszer tagjai pozitívan értékelték. A járványhelyzet okán hozott szabályozások az együttműködés terén is hoztak változásokat, a személyes találkozások, konzultációk száma lecsökkent, előtérbe került a telefonon, elektronikus úton történő kapcsolattartás, egyeztetés. A jelzőrendszer tagjainak többsége a megváltozott helyzetben, a felmerülő nehézségek ellenére is az információáramlást gyorsnak, az együttműködést szorosnak, segítőkésznek, a jelzett probléma megoldására törekvőnek, és többnyire hatékonyak minősítette. A családok probléma megoldáshoz való hozzáállása miatt a közös erőfeszítések nem mindig hoztak tartós eredményt. A Szolgálat visszajelzéseit, adott problémára való reagálását a jelzőrendszeri tagok gyorsnak értékelték.

Írásos tájékoztatóikban a köznevelési intézmények jelezték, hogy az óvodai és iskolai szociális segítők személye nagy segítséget jelent a mindennapi munkavégzés során, tevékenységük hatékonyan támogatja az iskolai gyermekvédelmi feladatok ellátását.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tapasztalatai, valamint a szakemberektől kapott visszajelzések alapján elmondható, hogy Sajószentpéteren a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer a törvényi előírásoknak megfelelően, szervezeten, jól működött 2020-ban.

4.1.2. A veszélyeztetettség megszüntetése

2020-ban a leggyakoribb veszélyeztetettséget kiváltó tényezők az alábbiak voltak:

- megélhetési nehézségek,
- köznevelési törvény megszegése (igazolatlan hiányzások, illetve magas óraszámú igazolt hiányzás – utóbbi sokszor a járványhelyzetre való hivatkozással orvosi/szülői igazolás, melyek indokoltsága időnként megkérdőjelezhető),
- tanulással kapcsolatos problémák (képeségen aluli teljesítés, motiválatlanság),
- magatartási problémák az intézményekben (tiszteletlenség, verekedés, csúnya beszéd, szóbeli bántalmazás, iskolán kívüli konfliktusok bevitele az iskolába),
- gyermekek pszichés problémái,
- szülői elhanyagolás (fizikai/érzelmi, nem megfelelő higiénés körülmények, ápolatlanság),
- családszerkezeti, kapcsolati problémák (szülő-gyermek),
- szülői együttműködés hiánya, érdektelenség (kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás nehézsége),

- deviáns magatartás (dohányzás, kábító hatású szerek feltételezett jelenléte a családban, bűncselekmények elkövetése).

A veszélyeztető körülmények elhárítása, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a Szolgálat családsegítői személyes segítő kapcsolat keretében gondozási tevékenységet folytattak. Ennek során a szociális munka eszközeit felhasználva, abban nyújtottak segítséget a családoknak, hogy képessé váljanak a gyermek megfelelő testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételek biztosítására. Segítséget nyújtottak a szülőknek - szükség szerint új, hatékonyabb nevelési módszerek bevezetésével - a nevelési, gondozási feladataik ellátásához, a családban jelentkező működési zavarok elhárításához. Lehetőség és igény szerint kezdeményezték a szociális alapszolgáltatások keretében nyújtott gondoskodás igénybevételét.

A veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kerültek megszervezésre az esetmegbeszélések, esetkonferenciák, közös családlátogatások, utóbbi a járványhelyzet szabályainak okán az előző évekhez képest jóval kevesebb esetben.

2020-ban 6 alkalommal került sor a Szolgálatnál esetkonferencia megtartására. A hatósági intézkedés megtétele előtt ennek megszervezése a Szolgálat kötelező feladata (kivéve az azonnali ideiglenes hatályú elhelyezést, melyet kirívó veszélyeztetettség esetén a jogszabály szerint a családsegítő is kezdeményezhet).

Az esetkonferencia egy adott család ügyében tartott szakmai konzultáció, amely valamennyi érintett szakember és az érintett család részvételével zajlik. Célja a közös problémamegoldás. Ennek hatékonyságáról a szakemberek véleménye megoszlik.

2020-ban a hatályos járványügyi szabályozások miatt a családsegítők köznevelési intézményekben tett személyes látogatása csupán 2 alkalommal valósult meg. Az esetkonzultációk elsősorban telefonon keresztül zajlottak, az iskolákkal 20, óvodai és iskolai szociális segítővel 4, az óvodákkal 12, a védőnőkkel 20, a pártfogó felügyelővel 10, az esetmenedzserekkel 26 alkalommal.

A családsegítők a jelzőrendszer tagjaival 2020-ban 10 esetben tettek közös családlátogatást.

4.1.3. A családok szociális helyzetének javítása, adományok közvetítése

A járványügyi helyzet miatt a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020. év nagy részében nem tudta fogadni és közvetíteni a felajánlott adományokat. A szabályoknak és lehetőségeknek megfelelően élelmiszer-csomagot 100 alkalommal 75 család részére, ruhaadományt 104 alkalommal 44 család részére közvetített a Szolgálat. Rendkívüli település támogatáshoz kérelem kitöltésében számos esetben nyújtottak segítséget a családsegítők. A „cipősdoboz-akció” keretében a felajánlott adományok révén december hónapban 113 gyermek (47 család) részesült ajándékban.

Az RSZTOP Uniós pályázati program keretében élelmiszer csomagot kapnak a jogosultak. Az átvételi értesítők kézbesítését a családsegítők az elmúlt évhez hasonlóan 2020-ban is végezték, valamint a Szolgálat biztosított helyet a segélycsomagok kiosztásához.

4.1.4. Tanácsadás, hivatalos ügyekben való segítségnyújtás

A kliensek leggyakrabban szabálysértések elkövetéséből adódó büntetések megfizetésének nehézségei, a gyerekek után folyósított, illetve saját jogon igénybe vehető szociális juttatások intézése kapcsán keresték meg a Szolgálatot.

A családsegítők több alkalommal fogalmaztak meg részletfizetési kérelmet, illetve segítettek családtámogatási ellátások, adó- és TAJ kártya igénylésében. Számos esetben működtek közre telefonon történő ügyintézésben, amely a kliensek számára olykor áthidalhatatlan nehézséget jelent. A Kazincbarcikai Család-és Gyermekjóléti Központ szervezésében működő speciális szolgáltatások igénybevételére több alkalommal közvetítettek klienseket: jogi tanácsadásra 10 esetben, pszichológiai tanácsadásra 1 esetben.

4.1.5. Prevenációs és szabadidős szolgáltatások

A pandémiás helyzetre tekintettel, valamint a hatályos szabályozásoknak, korlátozásoknak megfelelően a 2020. évre tervezett szabadidős, prevenációs programok többsége elmaradt. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a nyári tanítási szünetben 2 alkalommal játszóházat, kézműves foglalkozást szervezett, mely programokon összesen 19 gyermek vett részt. A járványügyi szabályok szigorú betartásával az ünnepi díszbe öltözött Generációk Kertjében 2020. december 5-én a város gyermekei és szülei találkozhattak a Mikulással.

Bűnmegelőzési céllal a rendőrséggel közösen szórakozóhelyek, italboltok késő esti ellenőrzésére került sor 1 alkalommal. A tervezett 2 alkalomból 1 valósulhatott meg tekintettel a járványügyi szabályokra (szórakozóhelyek, vendéglátó egységek nyitvatartási szabályai, kijárási korlátozás). Az iskolarendőrökkel a családsegítők rendszeres kapcsolatban állnak, a Csellengő program keretében 2020. év folyamán 2 alkalommal zajlott közös ellenőrzés a város területén, tanítási idő alatt, a köznevelési törvényt megszegő gyermekek kiszűrésére.

4.1.6. Környezettanulmány készítése

A Szolgálatot környezettanulmány készítésére családba fogadás kérelmezése, gyámrendelés, hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet, bíróság általi gyermektartásdíj megállapítása, örökbefogadás ügyében kérték fel, összesen 43 esetben.

4.1.7. Tájékoztatás

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat folyamatosan tájékoztatta a település lakosságát és a klienseket plakátok, szórólapok, kiadványok, intézményi honlap segítségével az igénybe vehető szolgáltatásokról, valamint más szolgáltatások igénybevételének lehetőségéről.

Ezen belül például:

- gyámhivatal, bíróság elérhetőségéről,
- Gyermekvédő hívószámmal kapcsolatban,
- jogi-, és pszichológiai segítségnyújtás igénybevételének lehetőségeiről,
- a betegjogi, az ellátott jogi és a gyermekjogi képviselő fogadóórairól, elérhetőségéről,
- az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat ingyenes segélyvonaláról,
- családterápiás, párterápiás szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről,
- szociális intézetekbe, családok átmeneti otthonába történő bekerülés módjáról, lehetőségeiről.

4.1.8. Adatok a Szolgálat 2020. évi működéséről

Gondozási tevékenység adatai:

	Sajószentpéter
Együttműködési megállapodás alapján gondozott összes gyermek (0-17 év)	168
ebből védelembe vett gyermek	58

Jelzések száma:

	Sajószentpéter
Összes jelzés száma: (0-17 év):	239
Egészségügyi szolgáltatótól:	38
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálattól:	23
Köznevelési intézménytől:	146
Rendőrségtől:	6
Pártfogó felügyelőtől:	0
Állampolgártól:	0
Önkormányzattól, jegyzőtől:	10
Járási hivatal gyámhivatalától:	15

A szakmai tevékenységek adatai (éves, halmozott):

	Sajószentpéter
Családlátogatás:	1806
Információnyújtás:	4775
Segítő beszélgetés:	3009
Tanácsadás:	5584
Ügyintézéshez segítségnyújtás:	781
Konfliktuskezelés:	21
Kríziskezelés:	6
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez:	165

Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása:	1
Esetmegbeszélés:	0
Esetkonzultáció:	92
Esetkonferencia:	6

4.2. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 2020. évi szakmai tevékenységének összegzése

2020. évben a Covid-19 járványhelyzet, és az ennek okán bevezetett szabályozások, eljárásrend nagy mértékben befolyásolta a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységét, a mindennapi feladatellátást, a jelzőrendszeri tagokkal történő együttműködést. A szakmai tevékenységgel kapcsolatos valamennyi számadat csökkenést mutat az előző évhez képest.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020-ban együttműködési megállapodás alapján 168 gyermek gondozását látta el, biztosította a folyamatos szociális segítő tevékenységet. Első interjúval lezárható, vagy tanácsadás keretében kezelhető esetek kapcsán 100 gyermek esetében került sor szakmai tevékenységre.

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata – többek között – a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése. A kialakult pandémiás helyzet okozta megváltozott feladatellátási körülmények, a felmerülő nehézségek ellenére a jelzőrendszer Sajószentpéteren a jogszabályi előírásoknak megfelelően, szervezeten működött 2020-ban. A jelzőrendszer tagjaival történő kapcsolattartás az év nagy részében leginkább elektronikus úton, illetve telefonon keresztül valósult meg, az esetkonzultációk szükség esetén akár napi/heti szinten zajlottak. Közös családlátogatásra, a családokkal való közös konzultációra a korábbiakhoz képest jóval kevesebb alkalommal kerülhetett sor.

A 0-17 éves korosztályt érintő jelzések számában jelentős csökkenés tapasztalható az előző évhez viszonyítva. 2019-ben összesen 353, 2020-ban 239 jelzés érkezett Szolgálatunkhoz, ami több mint 30%-os csökkenést jelent. Az okok között az oktatási intézményekben bevezetett digitális munkarend, a jelzőrendszeri tagok megváltozott munkarendje (az ügyfelekkel történő személyes találkozások korlátozása, családlátogatás/ügyfélfogadás szünetelése) említhető, emellett a kijárási korlátozás idején a lakosság részéről tanúsított fegyelmeztség is figyelembe vehető.

A jelzések tárgyában nem volt lényeges változás 2020-ban, mivel a jelzőrendszeri tagok által tapasztalt gyermekvédelmi problémák sem változtak jelentősen az elmúlt években. A jelzések tartalmilag megfelelőek, informatívak voltak. Túlnyomó többségben írásban érkeztek, a szóbeli jelzéseket követte az írásos forma. A jelzések körüli kommunikáció megfelelő, az információáramlás kétirányú volt.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak szoros együttműködése ugyan teljesült, de a hatályos szabályozások, korlátozások és eljárásrendek következtében az intézkedési tervben megfogalmazott feladatok jelentős része nem, vagy a tervezettnél kevesebb alkalommal valósult meg. A lehetőségekhez mérten és az aktuális rendelkezéseknek megfelelően került sor szakmai együttműködésre, prevenciók tevékenységre, programszervezésre.

A leggyakrabban tapasztalt szociális és gyermekvédelmi problémák között 2020-ban is előkelő helyet foglalt el a köznevelési törvény megszegése, tanulási nehézségek, a szülői együttműködés hiánya, a gyermekek magatartásából adódó veszélyeztetettség, valamint a gyermekek elhanyagolása.

A Család- és Gyermekjóléti Központ feladata a védelemben vett gyermekek gondozása, azonban az esetmenedzserek a családsegítőket is bevonták a szociális segítő munkába, amely 58 gyermek esetében valósult meg. A Szolgálat munkatársai és az esetmenedzserek az elmúlt évben is törekedtek az

összehangolt családgondozásra. A közös munkába fektetett idő és energia sok esetben nem a várt eredményt hozza, a veszélyeztettség fennállásában pozitív irányú elmozdulás általában nehezen, lassan következik be. 2020-ban súlyos veszélyeztettség miatt nem került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre.

A nem megfelelő anyagi és szociális helyzet, a munkanélküliség, az alacsony iskolai végzettség, a céltalanság, a pozitív családi minta hiánya halmozottan van jelen a családok, a gyermekek életében, a társadalmi, és a mikrokörnyezeti hatások erős befolyást gyakorolnak rájuk. A veszélyeztettség megelőzése, a sokszor újratermelődő problémák kezelése a szakmailag jól felkészült, képzett szakembergárda mellett a jelzőrendszeri tagok szoros együttműködését kívánja a jövőben is.

4.3. A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása

Bölcsődei ellátás:

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része. A családban élő gyermekek életkorának és egészségi állapotának megfelelő gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést biztosít azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük vagy egyéb ok miatt ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A Sajószentpéteri Területi Szociális Központ szervezeti egységeként működik a bölcsőde.

Engedélyezett férőhelyek száma: 26 fő.

2020-ban összes beíratott gyermek száma: 44 fő. Ebből óvodába távozott: 17 fő. Betegség miatt kimaradt: 1 fő.

- I. csoport: 20 hetes kortól-3 éves korig: 12 fő.
- II. csoport: 2 éves kortól-3 éves korig: 14 fő.

Férőhely kihasználtság:

A beíratott létszámhoz viszonyítva 100%-os kihasználtság.

Nyitvatartási idő:

A bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését figyelembe véve, reggel 6 órától 17 óráig, napi 11 órában látjuk el a gyermekeket. Meghosszabbított nyitvatartásra nem érkezett igény a szülőktől. A szülőkkel történt előzetes egyeztetés alapján a fenntartó a nyári szünet idejét 3 hét időtartamra határozta meg.

Térítési díj fizetés:

A bölcsődei szolgáltatást 2020. évben is térítési díj mentesen lehetett igénybe venni.

Az alábbi szám adatok a 2020. december 31-i állapotot tükrözik. Eszerint a beíratott gyermekek száma 26 fő.

Étkezési térítési díj fizetés:

100%-os étkezési térítési díjat fizet:	5 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, ingyenesen étkező:	1 fő
Hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő:	0 fő
Jövedelmi helyzet miatt ingyenesen étkező:	13 fő
Nevelésbe vételét rendelte el a hatóság, ezért ingyenesen étkező:	1 fő

3 vagy több gyermeket nevelnek a családban, ingyenesen étkező:	4 fő
Tartósan beteg, vagy fogyatékos:	0 fő
Családjában tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermeket nevelnek:	2 fő

A gyermekek rendszeres egészségügyi felügyeletét gyermekgyógyász szakorvos látja el, heti 4 órában.

A személyi és tárgyi feltételek a jogszabályi előírásoknak megfelelnek.

5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések

A beszámolási időszakban a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részéről a Család- és Gyermejjóléti Szolgálatnál nem került sor szakmai ellenőrzésre.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A Gyvt. 39. § (1) bekezdése szerint „A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.”

Ennek keretei:

- a veszélyeztető tényezők megszüntetése érdekében drogprevenció, és a bűncselekmények elkövetésének várható következményeiről való tájékoztatás városi szinten,
- a családok gazdasági funkciójának (nehéz anyagi helyzetben lévők) szakmai tanácsadással történő támogatása,
- a bűnelkövető gyermekek és fiatalok számára preventív, szabadidős programok szervezése (játsszóház, sportprogramok, kirándulások), és ösztönzés az azokon való részvétellel.

Cél: a gyermekek és a fiatalok személyiségének, jövőképeinek pozitív irányú alakítása, mely által a társadalom hasznos tagjaivá válhatnak.

6.1. A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2020. évben

Sajószentpéter város közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciója 2005-ben készült el, melyet Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2006. (I. 26.) határozatával fogadott el.

A koncepció célja, hogy a korszerű társadalmi bűnmegelőzés szellemében megfelelő keretet biztosítson Sajószentpéter Város Önkormányzatának az alapvető emberi jogok érvényesítése, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a jogsértéseket előidéző okok és a sértetté válás veszélyének csökkentése, a bűncselekmények eredményes megelőzése, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében tevékenyekedők közötti célirányos párbeszéd megteremtésében kifejtett tevékenységhez.

Az Önkormányzat közbiztonsági, bűnmegelőzési feladatai rendkívül széleskörű, szerteágazó területet ölelnek fel.

A koncepció fontos elemei között szerepelt a bűnmegelőzésben érdekelt szervek, szervezetek, állampolgárok együttműködésének új alapokra helyezése, a közterületek rendjének fenntartása és hatékonyabb ellenőrzése, a lakosság személy- és vagyonbiztonságának megteremtése, az Önkormányzat felvilágosítási tanácsadói feladata a lakosság közbiztonság érzetének javításában, az időskorúak áldozattá válásának elkerülése.

A drog és a droghatású szerek elterjedése és használata ellen, az eredményes prevenció érdekében nagy erőfeszítéseket tesz a város, a rendőrség, a pedagógusok és a szociális szakemberek.

A Sajószentpéteri Kossuth Lajos Általános Iskolában és két tagintézményében a tavalyi évben is az „Iskola rendőr” program keretén belül iskolarendőr segítette a pedagógusok munkáját. Szükség esetén részt vettek az osztályfőnöki órákon, valamint az előző évekhez hasonlóan sor került drogprevenciós oktatásra. A járványügyi helyzetre tekintettel a csoportos foglalkozások keretében megvalósuló, tájékoztató jellegű előadások nagy részének megtartására nem volt lehetőség.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020-ban - a korábbi évekhez hasonlóan - a Sajószentpéteri Rendőrőrsrel közösen 1 alkalommal, bűnmegelőzési céllal megszervezte és megtartotta a szórakozóhelyek késő esti, éjszakai ellenőrzését. Emellett a „Csellengő” program keretében az iskolarendőrök és a családsegítők közösen 2 alkalommal tartottak ellenőrzést tanítási időben a városban csavargó, a köznevelési törvényt megszegő gyermekek kiszűrésére.

A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők száma az elkövetett bűncselekmények alapján, illetékességi területünkön 2020. évben az alábbiak szerint alakult:

Bűncselekmények száma:	7
- ebből a fiatalkorúak száma:	7
- ebből a gyermekkorúak száma:	0
Szabálysértések száma:	0
Sértetté válások száma:	0
Kiskorúak veszélyeztetettsége:	2 esetben (2 családból 5 gyermek)
Fiatalkorúak veszélyeztetettsége:	0
Családon belüli bántalmazás előfordulása:	2 esetben (2 család)
Pártfogó felügyelet alatt állók száma:	7 fő

A településen a **pártfogó felügyelet alatt álló fiatalok száma 2019-ben 6 fő volt.** Megelőző pártfogás alá 1 fiatal került.

2020-ban 7 főre emelkedett a pártfogó felügyelet alatt állók száma. Megelőző pártfogás alá 2 fő került.

6.2. A bűnelkövetés okai:

- Makrokörnyezeti hatások (azoknak a leglényegesebb társadalmi viszonyoknak az összessége, amelyek meghatározzák az adott társadalom típusát, alapberendezkedését, rétegszerkezetét, tulajdonviszonyait, az elosztási viszonyokat, a munkamegosztás rendszerét),
- média, erőszak,
- alkohol, drog, erőszak,
- mikrokörnyezeti hatások (a konkrét emberi kapcsolatok színtere),
- biológiai és pszichés tényezők,
- sértetti közrehatás.

A fiatalkori bűnözés okai megegyeznek a bűnözés általános okaival, de a 14-18 éves korosztály tekintetében a mikrokörnyezeti tényezők tekinthetők hangsúlyosabbnak:

- családi viszonyok, anyagi háttér,
- az iskola: a tanulás fontossága és a fiatalokat megmozgató programok hiánya,
- társas kapcsolatok, negatív hatású baráti kör,
- média negatív hatása.

A fiatalkori bűnözés okai az anyagi haszonszerzés, az agresszivitás, a kalandvágy, a rossz baráti környezet és a társadalom egyéb szegmenseinek befolyásoló hatása, az alacsony jövedelem és pénzzavar, a családi problémák. Elmondható tehát, hogy a településen a nem megfelelő szocializáció, a baráti kapcsolatok, a céltalanság is szerepet játszik a bűnözővé válásban, és ezen okokhoz társulva a média erősítheti a hajlamot a deviáns magatartás tanúsítására.

Deviáns fiatalok esetében a szülői együttműködés hiánya, a fiatalok céltalansága, a jövőkép nélkülség erőteljesen csökkenti a szociális segítő munka keretében történő gondozás hatékonyságát.

A gyermek- és fiatalkorúak bűnelkövetésének megelőzésében nagy szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, a közoktatási intézményeknek, a civil szervezeteknek, az egyházaknak, a rendőrségnek és az önkormányzatoknak. A bűnmegelőzést minél korábban el kell kezdeni a gyermekeknél, akár már óvodás kortól.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok:

- A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése a köznevelési intézmények, a gyermekvédelmi szolgáltatások, az egészségügyi szolgáltatók és a rendőrség közreműködésével közös programok szervezésén és lebonyolításán keresztül.
- Egészségfejlesztés, dropprevenció.
- A szociális és gyermekvédelmi, továbbá a kulturális, sport, szabadidő szolgáltatások szervezése figyelembe véve a fiatalok igényeit.
- Hátrányos helyzetű fiatalok integrációjának elősegítése (pl.: Útravaló Ösztöndíjprogram).
- A szabadidős programok megvalósítására irányuló kezdeményezések önkormányzati támogatása.
- A civil szervezetek, a települési nemzeti és önkormányzati kezdeményezéseinek támogatása.
- Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetésre jogosultak folyamatos tájékoztatása az igénybevétel lehetőségéről.
- Közfoglalkoztatás megszervezése, mellyel a családok anyagi helyzete javulhat.
- A gyermekvédelmi munkában dolgozó szakemberek továbbképzésének biztosítása.

- A családsegítők munkájának támogatása, az adományok fogadása és a rászorulóknak felé való közvetítés megszervezése.
- A bűnmegelőzést elősegítő helyi rendelkezések, szabályok, koncepciók felülvizsgálata.

Tisztelt Polgármester Úr!

Kérjük a beszámoló szíves elfogadását.

Sajószentpéter, 2020. április 19.